

नेपाल गजेट

नेपाल सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड २] काठमाडौं भाद्र १० गते २००१ साल [संख्या ३

भाग १

श्री ५ महाराजाधिराजका सेक्रेटरीयट

नारायणहिटी दरवार काठमाडौं

नं. ओ. १.

मिति २००६ साल श्रावण ३१ गते रोज ६।

शाही परामर्शदाताहरूको सल्लाहले श्री ५ महाराजाधिराजबाट जारी गरीब-
कसेको आज्ञा।

परामर्शदाताहरूको काम कर्तव्य।

१. श्री ५ महाराजाधिराजका परामर्शदाताको मासिक तलब मोरु १०००।
एक हजार रुपियाँ ठेकिएको छ। परामर्शदाताले एउटा सरकारी मोटरकार
तथा सरकारी खर्चमा एकजना ड्राइभर पनि पाउनेछ।
परामर्शदाताको निवासस्थानमा एकेकजना मुलीस पहरा राखिनेछ र पराम-
र्शदाताहरूमध्ये जजसले चाहन्छन्, तिनलाई एक जना अर्दली पनि दिइनेछ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

श्रीखड्गमानसिंहबाहेक अरु सबै परामर्शदाताहरू आफ्ना घरमा रहिरहेका छन् । श्रीखड्गमानसिंह हाल बसिरहेको घरमै रहनेछन् र सो घरको घरभाडा सरकारको तर्फबाट दिइनेछ ।

परामर्शदाताको पर्सनल स्टाफमा:—

एकजना पर्सनल असिस्टेन्ट तथा

तीन जना अर्दलीहरू रहनेछन् ।

पर्सनल असिस्टेन्टचाहिँ स्थायी सरकारी नोकरीमा रहेका एकजना कर्मचारीलाई परामर्शदाताले छानी लिन पाउनेछ ।

२. मध्यान्हको पहिले परामर्शदाताहरू सिंहदरवारमा आफ्ना २ आफिसमा उपस्थित रहनेछन् । बिदाको दिनमा बाहेक सकभर अरु प्रत्येक दिन श्री ५ महाराजाधिराजका सुविधाअनुसार मध्यान्हपछि तोकिएको समयमा परामर्शदाताहरू नारायणहिटी दरवारमा सभामा हाजिर हुनेछन् । त्यस्ता सबै सभामा श्री ५ महाराजाधिराजबाट सभापतिको आसन ग्रहण गरिबक्सिनेछ र मौसूफको अनुपस्थितिमा मौसूफबाट नियुक्त गरिबक्सको व्यक्ति सभापति हुनेछन् ।

३. नेपाल सरकारद्वारा गरिने तथा हुनपर्ने सबै कुरामा आवश्यक, महत्वपूर्ण तथा प्रधान निर्णयहरू परामर्शदाताहरूको उक्त सभामा निश्चय हुनेछ । श्री ५ महाराजाधिराजका अनुपस्थितिमा परामर्शदाताहरूको सभाले गरेको निर्णयहरू श्री ५ महाराजाधिराजका स्वीकृति प्राप्त भएपछि मात्र लागू हुनेछ ।

परामर्शदाताहरूले आफ्ना आफ्ना मातहतका सरकारी विभागहरूद्वारा सो सभाको निर्णयानुसार निपुणतासाथ ढिलाई हुन नदिई तुरुन्तै शीघ्रतापूर्वक कामकाज गराई सोबमोजिम भएको काम कारबाहीको रिपोर्ट श्री ५ महाराजाधिराज तथा परामर्शदाताहरूको सभामा पेश गर्नुपर्दछ ।

४. माथि लेखिएका कुराबाट निर्णय जति श्री ५ महाराजाधिराज तथा मौसूफका परामर्शदाताहरूको संयुक्त सभाबाट हुने र त्यसरी भएको निर्णयानुसार काम

काज पूरा गर्ने तथा संपादन गर्ने कामको सारा उत्तरदायित्वचाहिं परामर्शदाताहरू तथा तिनीहरूक। मातहतमा रहेका सम्बन्धित विभागहरूमा रहने कुरा स्पष्ट छ । यस प्रयोजनका निमित्त देहायमा लेखिएका विषय तथा विभागहरूको विभाजनको आज्ञा जारी गरिबक्सेको छः—

(१) श्री ज. केशर शमशेर ——— (क) साधारण राज्यव्यवस्था,

(ख) अर्थ र

(ग) रक्षा ।

(२) श्री मे. ज. महावीरशमशेर — (क) गृह र

(ख) योजना तथा विकाश ।

(३) श्री खड्गमानसिंह ——— (क) परराष्ट्र र

(ख) मालपोत तथा वन ।

(४) श्री ले. ज. सुरेन्द्रबहादुर वस्नेत — उद्योग, वाणिज्य, खाद्य तथा

सिभिल सप्लाईज ।

(५) श्री काजी माणिकलाल ——— (क) पब्लिक वर्क्स र संचार,

(ख) कानून तथा संसदीय प्रवन्ध र

(ग) स्वास्थ्य तथा स्थानीय स्वायत्त शासन ।

५. श्री ले. ज. सारदाशमशेरलाई नेपाल सरकारको शिक्षासम्बन्धी सल्लाहकार नियुक्त गरिबक्सेको छ । शिक्षाविभागको शासनव्यवस्था तथा कार्यभार निजलाई सुम्पिएको छ । निज सल्लाहकार श्री ५ महाराजाधिराजप्रति जवाफदेही हुनेछन् । श्री ५ महाराजाधिराजका आज्ञा लिन पर्ने आवश्यक सबै कुरामा निजले श्री ५ महाराजाधिराजका आज्ञा लिनेछन् । शिक्षासम्बन्धी सल्लाहकार कुनै परामर्शदाताको मातहत नभए तापनि परामर्शदाताहरूले शिक्षा सम्बन्धी कुरामा छलफल गर्ने र श्री ५ महाराजाधिराजछेउ आफ्ना शिफारीस

पेश गर्न सक्नेछन् र त्यसरी पेश भएका शिफारीस उचित ठहरेमा श्री ५ महाराजाधिराजबाट शिक्षासम्बन्धी सल्लाहकारलाई आज्ञा बक्सिनेछ ।

६. नेपाल राज्यभरका कर्मचारीहरूमा माथिदेखि लिएर सबभन्दा तल्लो दर्जासम्म सबै तहमा श्रमान्दार राजभक्त तथा जनताप्रति सहायुभूति भएका तटस्थ अपक्षपाती कर्मचारीहरूले बनेका शासनव्यवस्था तुहन्तै कायम गर्नु परामर्शदाताहरूको सर्वप्रथम कर्तव्य हुनेछ । परामर्शदाताहरूले निम्न लिखित कुराहरूमा विशेष ध्यान दिनुपर्दछ ।

- [१] आफ्ना मातहतका विभागहरूको वैज्ञानिक ढंगबाट पुनर्गठन,
- [२] यस्ता सबै विभागहरू र सो विभागहरूका मातहतका सबै अड्डाहरूमा आधुनिक र प्रजातान्त्रिक-पद्धतिअनुसार कामकाज गर्ने तथा चलाउने तरिकाको व्यवस्था ।
- [३] सम्पूर्ण प्रशासन यन्त्रबाट बेइमान, अष्टाचार, अयोग्य तथा जालझेल गर्ने कर्मचारीहरूलाई हटाई तिनीहरूको ठाउँमा कडा परिश्रमका साथ-साथै स्वार्थ औ राजनैतिक नियतले बिलकुलै रहित भै सरकारी काम भक्तिपूर्वक निपुणताका साथ गर्न सक्नेहरूको निमित्त स्थान बनाउने ।
- [४] सबै अड्डाहरूमा यथार्थ आवश्यकताको ख्याल गरी चाहिनेभन्दा बढी कर्मचारीहरूको नियुक्ति नगरी चाहिने कमसेकम कर्मचारीहरूलाई मात्र योग्यता र निपुणताको एकमात्र विचार राखी नियम र सिद्धान्तबमोजिम नियुक्ति गर्ने कुराको समुचित प्रबन्ध गर्ने ।
- [५] जनताको आवश्यकता र दुःख कष्टलाई यथोचित ध्यान र प्रधानता दिई प्रत्येक कर्मचारीले सकेसम्म बढीसेबढी मात्रामा काम गराउने निश्चितरूपले प्रबन्ध गर्ने ।
- [६] सबै कर्मचारीहरूको निमित्त भर्ना, प्रमोशन, ग्रेड, नोकरीको सुरक्षा, चालचलन व्यवहार अनुशासनसम्बन्धी ऐनसवाल निय-

महरूको उचित तर्जुमा गर्ने र त्यस्ता ऐनसवाल नियमहरूको कुनै हालतमा पनि भंग वा अपवाद हुन नदिई दृढतापूर्वक लागू गराउनालाई निश्चितरूपले प्रबन्ध गर्ने ।

७. शासनव्यवस्थाको प्रत्येक खण्ड हाँगाबिँगाको निमित्त ऐनसवाल नियमहरूको तर्जुमा गर्ने र सोबमोजिम कामकाज होस् र त्यस्ता ऐनसवाल नियमहरूको बखिलाप कुनै काम नहोस् भन्नाखातिर निश्चितरूपले प्रबन्ध गर्ने ।

७. आफना मातहतका सबै कर्मचारीहरूलाई तोकिएको ठीक समयमा रुजू हाजिर भई तोकिएको पद्धतिअनुसार ऐनसवाल नियमबमोजिम काम गर्ने गराउने र काम सकभर बढीसेबढी उत्तरदायित्व र अभिभारा हुनेछ । साथै आफना मातहतका सबै सरकारी कर्मचारीहरूलाई राजनैतिक सभा छलफल बहस आदिबाट बिलकुल पृथक् भई राजनैतिक पक्षपातबाट फरक रही तिनीहरूको निमित्त बनेको ऐनसवाल नियमबमोजिम राजभक्ति र श्रमान्दारीका साथ काम गर्ने गराउने प्रत्येक सरकारी सेक्रेटरी र अड्डा २ का मुख्य अफिसरको कर्तव्य हुनेछ ।

८. यसभन्दा पहिले मन्त्रिमण्डलमा पेश गर्ने गरिएको सम्पूर्ण विषयहरू वा दुइ वा दुइभन्दा बढी विभागहरूको सम्मति चाहिने सबै कुरा वा नीति [पलिसी] का कुरा वा आवश्यक महत्वपूर्ण वा प्रधान निर्णय चाहिने सबै विषय वा कुराहरू श्री ५ महाराजाधिराज तथा मौसूफका परामर्शदाताहरूको सभामा नित्य नियमितरूपले पेश गर्ने गराउने प्रत्येक सेक्रेटरीको उत्तरदायित्व हुनेछ ।

९. श्री ५ महाराजाधिराज तथा मौसूफका परामर्शदाताहरूको सभामा पेश गर्ने तरिका तल लेखेबमोजिम हुनेछ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हुनेछ।

सबैभन्दा पहिले विभागीय सेक्रेटरीले यथार्थ कुरा, आवश्यक नाको कारण, प्रस्ताव, सो प्रस्तावित कुरा किन न्याययुक्त छ भन्ने कुराको बयान र आफ्नो शिफारीस राय ठहरसमेत देखाई एउटा लिखित मेमो तैयार पार्नुपर्दछ । प्रस्तुत विषयमा अर्को कुनै विभागको पनि सम्मति चाहिएमा वा चाहिने देखिएमा, सो लिखित मेमो सम्बन्धित अर्को विभाग वा विभागहरूको सेक्रेटरीकहाँ पठाउनुपर्दछ र त्यस्ता मेमो पाएपछि जुन विभागका सेक्रेटरीले पाएको छ, त्यसले पनि राप्ररी विचार गरी त्यसमा आफ्नो विचार शिफारीस राय ठहर लेख्नुपर्दछ । यसरी अन्तर्विभागीय सल्लाह विचार विमर्श भैसकेपछि सम्बन्धित परामर्शदाताछेउ पेश हुनुपर्दछ र निज परामर्शदातामार्फत श्री ५ महाराजाधिराज तथा भौसूफका परामर्शदाताहरूको सभामा पेश हुनुपर्दछ । यस प्रयोजनको निमित्त सम्बन्धित विभागीय सेक्रेटरीले जुन २ विभागहरूसित विचारविमर्श सल्लाह भएको हो, सो सो विभागहरूको राय शिफारीससमेत गाभी एउटा एकत्रित कन्सोलिदेटेड मेमो बनाई श्री ५ महाराजाधिराजका परामर्शदाताहरूमा सर्कूलेट गर्नालाई त्यस्ता मेमोको दश १० प्रति श्री ५ महाराजाधिराजका सेक्रेटरीमा पठाउनुपर्दछ । सो विषयको छलफल र निर्णयलाई तोकिएको दिनमा सम्बन्धित परामर्शदाताले सो विषयसम्बन्धी सम्पूर्ण फाइल सभामा ल्याउनुपर्दछ ।

१०. विभिन्न विभागहरूको उचित पुनर्गठन भैसकेपछि परामर्शदाताहरूले आफ्ना २ मातहतका सबै विभागहरूको निमित्त प्रोग्राम तैयार पार्न लगाई सो प्रोग्राम श्री ५ महाराजाधिराज तथा भौसूफका परामर्शदाताहरूको सभामा पेश गर्नुपर्दछ । सो सभामा कुनचाहिं प्रोग्राम कुन क्रममा पहिले कार्यान्वित गर्ने हो, सो कुराको निर्णय भै नेपाल सरकारको प्रोग्राम तैयार हुनेछ ।

हुकुम बक्सेबमोजिम

गोविन्दनारायण,

श्री ५ महाराजाधिराजको सल्लाहकार तथा सेक्रेटरी ।

सूचना

नारायणहिटी दरवारमा १५ अगस्त १९५२ को दिउसो ३ बजे श्री ५ महाराजाधिराज र उहाँका काउन्सिलरहरूसमेतको दोस्रो बैठकमा निर्णय भएको केही सारांश तल दिइएको छ ।

बुश कमिटीको सिफारीशअनुसार शासन कार्य सञ्चालनलाई ११ विभागमा विभाजित गरिएको छ । तल दिइएका विभागहरू केही कालका लागि निम्नाङ्कित सेक्रेटरीहरूको अधीनमा सुम्पिएको छ । बुश कमिटीको रिपोर्टको आधारमा यी नियुक्तिहरूमा आवश्यकतानुसार केही फेर बदल पनि हुनसक्छ ।

विभाग ।	नाम ।
१ साधारण राज्यव्यवस्था — विभाग —	श्रीअच्युतराज ।
२ परराष्ट्रविभाग — — —	श्रीनरेन्द्रमणि आ. दी ।
३ रक्षाविभाग — — —	श्रीमे. ज. सोभागजंग ।
४ अर्थविभाग — — —	श्रीले. क. हिमालयशमशेर ।
५ गृहविभाग — — —	श्रीसर्दार गुञ्जमानसिंह ।
६ मालपोत र वनविभाग — — —	श्रीचन्द्रबहादुर थापा ।
७ वाणिज्य, उद्योग र सिभिल सप्लाईज — — —	श्रीनीरराज ।
८ वर्क र सञ्चारविभाग — — —	श्रीप्रेमनरसिंह ।
९ शिक्षा, स्वास्थ्य र स्वायत्त शासनविभाग — — —	श्रीटंकप्रसाद ।
१० याचना विकास विभाग — — —	श्रीभीमबहादुर पाँडे ।
११ ऐन र संसदीय प्रबन्धविभाग — — —	श्रीतिलकशमशेर थापा ।

श्री ५ महाराजाधिराजक सल्लाहकार र
सेक्रेटरी